

and determining the location of this important part of the financial system of Ukraine as finance public sector.

The role and importance of recent underestimated, primarily due to uncertainty about the structure of public finances and a clear definition of the nature of the public sector finances. Therefore, in our opinion, the place and role of the public sector finances is very relevant issue in modern terms as public sector finances are among the indicators of social and economic development.

Formation of financial resources is mainly due to the state (budget) funds, their activities aimed at implementation of state social and economic functions. Bold public sector finances separate link state finances will clearly define the effective functioning of the public sector and assess its contribution to the formation of the financial resources of the state.

Keywords: financial system, public finance, public sector finance.

References

1. Ermakov E.A. Hosudarstvennyye Finance in Russia finansovoy system / E.A. Ermakov // Finance and Credit. - 2007. - № 3. - С. 32-41.
2. February I.O. Newest trend of financial system / I.O. February // Finance Ukraine. - 2004. - № 5. - С. 24-30.
3. The financial system of Ukraine: Tutorial / M. Carlin. - K.: Knowledge, 2007. - 324 p. - (Higher Education Twenty-first century).
4. Shytko O.P. Financial System: approaches to the definition and quantification / O. Shytko // Actual problems of economy. - 2006. - № 4. - С. 66-75.

УДК 336.77(045)

Н.І. Астахова

РОЛЬ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ В УДОСКОНАЛЕННІ ПРОЦЕСУ ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ КЛІЄНТІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

У статті визначено напрями якісного поліпшення процесу оцінювання кредитоспроможності позичальників у регіонах із залученням місцевих органів влади (МОВ). Обґрунтовано як напрям удосконалення методичного забезпечення оцінки кредитоспроможності підприємств-позичальників з боку МОВ використання показників регіонального рейтингу підприємств. Запропоновано для покращення процедури оцінки кредитоспроможності позичальника-фізичної особи використовувати економіко-статистичну модель залежності суми платежу за кредитом від величини індивідуального доходу позичальника та від середньо регіонального рівня доходу.

Ключові слова: МОВ, кредитоспроможність, оцінювання, регіон, середньо регіональний рівень.

В статтє определены направления качественного улучшения процесса оценивания кредитоспособности заемщиков в регионах с привлечением местных органов власти (МОВ). Обосновано как направление усовершенствования

методического обеспечения оценки кредитоспособности предприятий-заемщиков со стороны МОВ использование показателей регионального рейтинга предприятий. Предложено для улучшения процедуры оценки кредитоспособности заемщика - физического лица использовать экономико-статистическую модель зависимости суммы платежа по кредиту от величины индивидуального дохода заемщика и от среднего регионального уровня дохода.

Ключевые слова: МОВ, кредитоспособность, оценивание, регион, среднее региональный уровень.

Постановка проблеми. Одним з напрямів управлінської діяльності МОВ виступає визначення заходів з удосконалення методичного забезпечення оцінки кредитоспроможності позичальників комерційних банків. Необхідність реалізації вказаного напрямку зумовлена рекомендаційною функцією МОВ стосовно забезпечення надійності банківської системи. Як з боку банків так і з боку позичальників здійснюються неправомірні порушення, що призводять до фінансових втрат і не вирішуються на рівні взаємовідносин «банк – позичальник». Банки використовують різні методики оцінки кредитоспроможності клієнтів, проте це не запобігає утворенню ситуацій з отриманням неплатоспроможних клієнтів на етапі повернення кредитів та сплати відсотків. Для попередження зазначених ситуацій методична робота банків з оцінки кредитоспроможності позичальників повинна бути об'єктом контролю з боку МОВ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам оцінювання кредитоспроможності позичальників присвячені роботи О. Васюренка, В. Гриньової, В. Карпан, О. Павлюка, В. Петрука та інших дослідників. В даний час серед економістів не існує єдиної думки з питання досконалості методики оцінки кредитоспроможності позичальника банку, яким є фізична особа. Так, автори однієї з методик розуміють під кредитоспроможністю позичальника його здатність вчасно й повно розрахуватися за своїми обов'язками, що звужує поняття кредитоспроможності до поняття платоспроможності. Автори іншої методики пропонують наступне визначення кредитоспроможності: "під кредитоспроможністю банківських клієнтів варто розуміти такий фінансово-господарський стан чи підприємства організації, що дає впевненість в ефективному використанні притягнутих засобів, можливості й готовності позичальника повернути кредит відповідно до умов кредитного договору". Але з цього визначення кредитоспроможності не зовсім ясно, що розуміється під ефективним використанням притягнутих засобів. Якщо під ефективністю використання притягнутих засобів розуміти одержання доходу від кредитного заходу (а саме така мета підприємств у ринкових умовах), то банк не має права висувати такі вимоги до позичальника. Гарантією повернення кредиту є рентабельність

діяльності позичальника в цілому, а захід, що кредитується, може бути одним із ланок його маркетингової діяльності на ринку сировини і не передбачати одержання доходу в цьому виробничому циклі. Визначеними дослідниками визначено оцінку кредитоспроможності позичальника як суто внутрішню банківську процедуру. Ними взагалі не розглядається рекомендаційна участь МОВ у процесі удосконалення методики оцінювання кредитоспроможності позичальників (фізичних осіб) комерційних банків.

Метою дослідження виступає визначення ролі МОВ у покращенні процесу оцінювання кредитоспроможності позичальників комерційних банків у регіонах.

Виклад основного матеріалу. Кредитоспроможність - це реальний правовий і господарсько-фінансовий стан позичальника, на основі оцінки якого банк схвалює рішення про початок припинення кредитних відносин із позичальником. Кредитоспроможність - це одне з умов виникнення й здійснення кредитних відносин, що виникають між банком (кредитором) і суб'єктом підприємництва (позичальником) із приводу надання кредитором позички позичальнику в грошовій формі за умови повернення у визначений термін і зі сплатою відсотка. При цьому власником переданих позичальнику засобів залишається банк, і його може не хвилювати доля цих грошей. Наявність кредитного ризику залежить від багатьох суб'єктивних і об'єктивних факторів, зокрема, кадровий потенціал клієнта, результати його діяльності, ступінь надійності потенційного позичальника з погляду виконання своїх зобов'язань перед кредитором, рентабельність проекту.

Таким чином, кредитоспроможність - це наявність у потенційного позичальника передумов (умов) для одержання кредитів, своєчасної виплати відсотків за користування ними і погашення основного кредитного боргу у встановлений термін. Оцінка кредитоспроможності необхідна для ухвалення рішення про видачу кредиту й обґрунтування його погашення, а це означає, що діяльність клієнта й особистих його якостей повинні бути всебічно проаналізовані. Зазначена оцінка здійснюється в умовах комерційних банків як правило за типовою методикою, що розроблена НБУ. Проте типова методика оцінювання кредитоспроможності позичальників не враховує регіональні особливості функціонування позичальника та реалізації кредитуємого заходу.

У міжнародній практиці кредитування застосовуються різні системи аналізу кредитоспроможності, що відрізняються, зокрема, по складу й кількості елементів: система 5C, PARSER, CAMPARI, MEMO RISK, система 4FC, PARTS. У закордонній банківській діяльності при розгляді питання про кредитоспроможність клієнта комплексно

аналізують такі категорії, як економічні інтереси банку, гарантії повернення кредиту, а також людські якості індивідуального чи позичальника управлінського складу підприємства-боржника.

Подібні системи аналізу кредитоспроможності корисні насамперед значною економією часу, необхідною кредиторам для аналізу кредитних заяв і бізнес-планів, прийняття рішень про прийняття кредитної заяви. У світовій банківській практиці при рішенні питання про видачу кредиту діяльність позичальника аналізується по таких найважливіших напрямках, перші букви, назви яких склали аббревіатуру CAMPARI: С - character - характеристика клієнта (особисті якості); А - ability - здатність повернути кредит; М - margin - маржа (прибутковість); Р - purpose - ціль, на реалізацію якої будуть витрачені гроші; А - amount - розмір кредиту; R - return - умови погашення кредиту; І - insurance - страхування ризику непогашення кредиту.

Даний методологічний підхід дозволяє, з огляду на особливості умови діяльності позикодавців в Україні, запропонувати таку схему оцінки кредитоспроможності клієнта банку (рис. 1.).

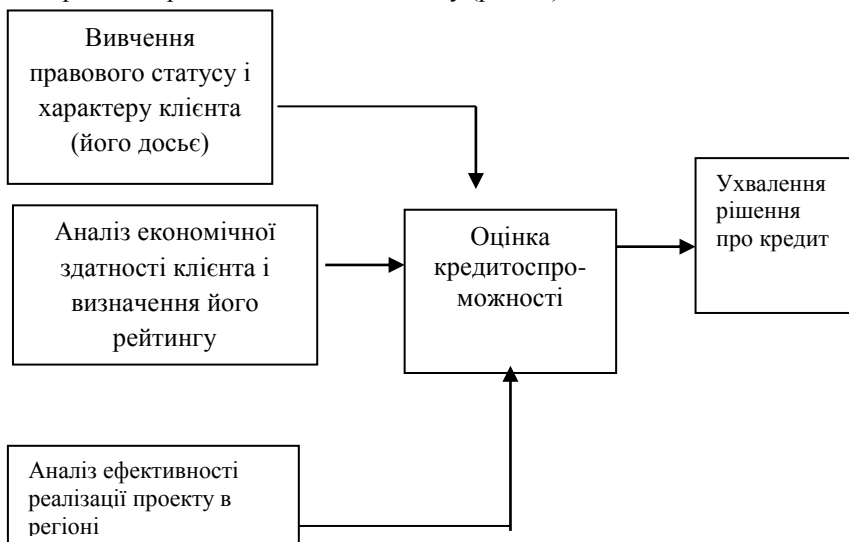

Рисунок 1. Елементи методики оцінки кредитоспроможності клієнта

При проведенні оцінки позичальників комерційні банки розрізняють наступні категорії позичальників: юридичні особи; комерційні банки; фізичні особи.

Оцінка кредитоспроможності - це творчий процес, що вимагає від банківських працівників глибоких економічних знань, аналітичного мислення, вміння визначати й оцінювати тенденції в господарській (виробничої і комерційний) діяльності і фінансовому стані позичальників, можливості дотримання ними принципів кредитування, прогнозувати майбутній стан справ позичальника й обставини, що можуть на них уплинути. Підхід до оцінки кредитоспроможності клієнтів повинний бути системним, комплексним, виходячи з результатів аналізу їхнього фінансового стану й ефективності кредитних проєктів. Рішення банкіра про рівень кредитоспроможності позичальника формується під впливом трьох щодо самостійних аналітичних блоків: вивчення характеру клієнта для одержання загального представлення про нього; аналізу фінансового стану клієнта; аналізу ефективності кредитних чи заходів інвестиційного проєкту.

Оцінка кредитоспроможності потенційного позичальника (клієнта банку) починається після його звертання в банк із заявою на одержання кредиту, у якому надані вихідні зведення про кредит: ціль, розмір кредиту, вид і термін позики, пропоноване забезпечення. Банк вимагає, щоб до заяви додавався пакет супровідних документів і фінансові звіти, що є обґрунтуванням вимоги про надання позики і причини, що пояснюють звертання в банк. Ці документи - необхідна складова заяви. Перелік цих документів затверджується керівництвом банку. Їхній детальний аналіз проводиться на наступних етапах після того, як представник банку перевірить правовий (юридичний) статус клієнта, проведе попередню бесіду із заявником і зробить висновок про перспективність угоди. Правовий статус позичальника - це його правомочність як юридичної особи, що він здобуває з моменту державної реєстрації у виконавчих органах влади, що підтверджується свідченням про реєстрацію, відкритим поточним рахунком у банку і самостійному бухгалтерському балансі. Після цього працівник банку розглядає заяву клієнта і проводить попередню бесіду з майбутнім позичальником. Ця бесіда має велике значення для рішення питання про майбутню позичку, тому що вона дозволяє не тільки з'ясувати деякі важливі деталі кредитної заявки, але і скласти психологічний портрет позичальника, реалістичність його оцінки положення і перспектив розвитку підприємства.

Протягом бесіди працівника банку не слід прагнути з'ясувати всі аспекти роботи підприємства; він повинний сконцентрувати увагу на

ключових, базисних питань, що мають найбільший інтерес для банку. Рекомендується розділити питання на 5 груп:

1. Зведення про клієнта і його підприємство:

2. Питання з приводу прохання про кредит: яку суму грошей компанія сподівається одержати в банку; як розрахована ця сума; достатній обґрунтований прогноз фінансових потреб; термін служби активів, що фінансуються за допомогою позики; чи враховують умови позики здатність клієнта погасити кредит вчасно.

3. Питання, зв'язані з погашенням кредиту: як клієнт збирається погасити кредит; яку суму грошової особистості компанія одержує в ході операційного циклу; чи є у клієнта спеціальне джерело погашення кредиту; чи має обличчя, готове гарантувати платоспроможність клієнта, і їхнє фінансове положення.

4. Питання з приводу забезпечення кредиту: забезпечення, що буде передано в заставу; власник забезпечення; чи знаходиться воно під контролем клієнта і чи може воно бути продано; потрібно чи спеціальне дозволу, щоб продати забезпечення; як була здійснена оцінка майна, передбаченого як забезпечення; чи може забезпечення бути зіпсовано; які витрати на збереження забезпечення.

5. Питання про зв'язки клієнта з іншими банками: банки, послугами яких у даний час користується клієнт; чи звертався він в інші банки за кредитом; чому клієнт прийшов у цей банк; чи мають непогашені позики і їхній характер.

При вивченні заяви працівник банку може відвідати фірму і на місці поспілкуватися з головними службовими особами. Дуже важливо з'ясувати рівень компетентності осіб, що очолюють фінансові, операційні і маркетингові служби, адміністративний апарат.

У процесі відвідування підприємства з'ясовуються багато технічних питань, що не виникли під час попереднього бесіди, а також скласти уявлення про стан майна, споруджень, будинків і устаткування підприємства, поведження працівників. Після бесіди і відвідування підприємства працівник банку повинний прийняти рішення: чи продовжувати роботу з кредитною заявою чи відповісти відмовленням. Якщо пропозиція клієнта не збігається по яких-небудь важливих аспектах із принципами і політикою банку в сфері кредитних операцій, необхідно рішуче відмовити клієнту. При цьому необхідно пояснити клієнту причини відмовлення. Якщо працівник банку за підсумками попередньої бесіди вирішує продовжити роботу з банком, то банк приступає до аналізу кредитоспроможності.

Метою аналізу кредитоспроможності є одержання комерційним банком якісної оцінки діяльності позичальника, на підставі якої він міг би

прийняти рішення про можливість і умови чи кредитування припиненні кредитних відносин. Таку якісну оцінку фінансового стану позичальника - юридичної особи комерційний банк може одержати внаслідок проведення аналізу і комплексної оцінки економічного стану. Крім результатів аналізу, для оцінки кредитоспроможності позичальника банк може використовувати й інше джерело інформації, наприклад: матеріали про клієнта, що мають у архіві банку; зведення про тих, хто мав ділові контакти з клієнтом (його постачальники, кредитори, покупці продукції, банки); звіти й інші матеріали приватних і державних установ і агентств (звіти про кредитоспроможність, галузеві аналітичні дослідження, зведення про інвестиції).

Уся перерахована інформація є основою для визначення комерційним банком рейтингу позичальника, що враховується при ухваленні рішення про можливість його кредитування. Питання оптимального набору показників, що найбільше активно відображають тенденцію економічного стану (у тому числі і фінансового стану) позичальників, кожен комерційний банк вирішує самостійно з урахуванням вимог, затверджених Постановою НБУ 6 липня 2000р. №279 «Положення про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих утрат по кредитних операціях».

З боку МОВ може бути надані комерційним банкам наступні рекомендації з приводу оцінювання кредитоспроможності юридичних осіб: розраховувати та аналізувати показники частки регіонального ринку, що контролюється позичальником; визначати та аналізувати регіональний рейтинг підприємств-позичальників; обґрунтовувати регіональний соціально-економічний ефект від реалізації кредитуемого заходу (проєкту).

Повернення банківських кредитів означає своєчасне і повне погашення позичальниками виданих їм кредитів і відповідних сум відсотків за користування кредитними коштами. Забезпечення повернення кредиту - це складна цілеспрямована діяльність банку, яка включає систему організаційних, економічних і правових мір, що складають особливий механізм, котрий визначає засоби видачі кредитів, джерела, терміни і засоби їхнього погашення, а також документацію, котрим забезпечує повернення кредитів.

Джерела повернення кредитів поділяються на первинні і повторні (додаткові). Первинним джерелом є прибуток позичальника (для юридичних осіб - виторг у наявній або безготівковій формі, для фізичних осіб - заробітна плата або інші надходження). Повторними є виторг від реалізації закладеного майна, перерахування коштів гарантом або страховою організацією.

Порядок використання банком первинних і повторних джерел погашення позичок розрізнений. Погашення кредитів за рахунок прибутку позичальника регулюється кредитним договором, договором застави, дорученням на перерахування відповідних коштів. Погашення здійснюється в день настання терміну платежу або в інший визначений період при наявності коштів на рахунку клієнта. При погашенні кредитів готівкою клієнт у відповідні терміни вносить гроші в касу банку. Можливе продовження терміну погашення кредиту, якщо клієнт очікує надходження. Таким чином, механізм погашення кредиту в даному випадку являє собою добровільне виконання клієнтом своїх платіжних зобов'язань перед банком, зафіксованих у кредитному договорі.

Погашення кредиту за рахунок повторних джерел означає залучення банку в дію механізму примусового стягнення належного йому боргу. Даний механізм також має правове забезпечення (крім кредитного договору) у вигляді договору про заставу, гарантійного листа, договору поручництва, страхового полісу.

Використання додаткових джерел навіть при наявності зазначених юридичних документів вимагає від банку особливих умов і тривалого часу. Так, реалізація прав по поверненню кредиту при використанні застави майна позичальника припускає звернення в суд або арбітраж, а також потребує дотримання визначених умов по суті заставного права зі сторонами, як банку, так і позичальника.

У результаті виникає тривала процедура розгляду і задоволення позову банку. Використання гарантійних зобов'язань поручителя для погашення кредиту також потребує часу навіть при його готовності виконати ці зобов'язання. Страхова організація відшкодує збиток банку від неповернення кредиту тільки після ретельного вивчення чинників виникнення кредитного ризику і за умови дотримання умов страхової угоди. Вказані заходи у більшості випадків можливі у разі кредитування юридичних осіб. Коли мова йде про споживче кредитування фізичних осіб більш доцільним є первісне визначення умов потенційної некредитоспроможності.

Відмінність оцінки кредитоспроможності фізичної особи від аналізу кредитоспроможності юридичної особи полягає у наявності недостатнього обсягу інформації. Отже, за споживчим кредитом оцінити ефективність заходу, що кредитується неможливо, оскільки кредит спрямовується на купівлю споживчих товарів. У розпорядженні банку є тільки інформація про доходи позичальника, котрі можуть змінитися або взагалі стати відсутніми. Діючі методики оцінки не пов'язують дані про доходи позичальниками із факторами його вірогідного звільнення або зменшення розміру доходу. МОВ можуть запропонувати комерційним

банкам використовувати результати побудови економіко-статистичних моделей взаємозв'язку величин плати за кредитами та середньорегіональної заробітної платні. Побудова економіко-статистичних моделей дозволяє дати кількісну характеристику зв'язку, залежності і взаємній обумовленості вказаних показників. Хоча модель може претендувати лише на більш-менш спрощений відбиток дійсності, вона забезпечує строгий математичний підхід до дослідження сформованих економічних взаємозв'язків, до з'ясування питань про те, чи істотна досліджувана залежність, у якій формі вона виявляється тощо. Саме внаслідок математичної завершеності, кількісної певності своїх характеристик і оцінок економіко-статистична модель служить не тільки засобом аналізу попереднього розвитку, але й стає важливим інструментом перспективних розрахунків кредитоспроможності. Математичні розрахунки вважають встановленими, якщо зв'язок між незалежним показником-фактором x і залежною перемінною y існує і характеризується функцією $y = f(x)$.

Однією з перших задач кореляційного аналізу є встановлення виду цієї функції, тобто відшукування такого кореляційного рівняння (рівняння регресії), що найкраще відповідає характеру досліджуваного зв'язку.

Рівняння прямої розраховується згідно формули (1):

$$y = a_0 + a_1x \quad (1)$$

де x і y - відповідно незалежні перемінні,
 a_0 ; a_1 - постійні коефіцієнти.

Висновок прямолінійності характеру зв'язку перевіряється спочатку шляхом простого зіставлення по наявним даним варіації залежної і незалежної перемінних, а також графічним способом. При графічному способі кожне спостереження відзначається у вигляді крапки в прямокутній системі координат. При достатньо великій кількості спостережень розташованих крапок на графіку легко дозволяє переконатися в слушності або хибності уявлення про лінійний характер зв'язку між досліджуваними перемінними. Другим етапом є виявлення рівняння прямої при даній конкретній залежності між x і y . Для цього необхідно визначити чисельні значення (a_0 і a_1), при яких пряма найкраще буде відповідати наявним фактичним даним.

Знаходимо мінімум квадратів відхилень, коефіцієнти яких відшукуємо методом найменших квадратів.

$$y = a_0 + a_1x \quad (2)$$

$$\sum (y_{\text{факт}} - y_{\text{расч}})^2 = \min \quad (3)$$

Рівняння прямої можна записати в такий спосіб:

$$y_{\text{расч}} = a_0 + a_1 x_{\text{факт}}, \quad (4)$$

підставляючи значення $y_{\text{расч}}$ в умову мінімізації суми квадратів одержимо:

$$\sum (y_{\text{факт}} - a_0 - a_1 x)^2 = \min \quad (5)$$

Визначивши мінімізуючу функцію в цілому через f і відкинувши x і y , підписні літери, маємо:

$$= -2 \sum \frac{\partial f}{\partial a_0} (y - a_0 - a_1 x) = 0 \quad (6)$$

$$= -2 \sum \frac{\partial f}{\partial a_1} (y - a_0 - a_1 x) x = 0 \quad (7)$$

Після перетворення одержимо систему нормальних рівнянь, рішення яких призводить до визначеного розміру коефіцієнтів a_0 і a_1 :

$$\sum y = N a_0 + a_1 \sum x \quad (8)$$

$$\sum xy = a_0 \sum x + a_1 \sum x^2 \quad (9)$$

де N - число одиниць спостережень,

$\sum x$ - сума отриманої заробітної платні за шість місяців у середньому по регіону,

$\sum y$ - сума плати за кредитом за шість місяців.

Побудова аналогічної моделі залежності суми платежу за кредитом від величини індивідуального доходу позичальника, коли за $\sum x$ приймається сума отриманої заробітної платні конкретним позичальником за шість місяців, дозволяє отримати два значення показника $\sum y$. Якщо значення співпадають або друге значення перевищує перше, то банку рекомендовано прийняти позитивне рішення про кредитування фізичної особи.

Висновки. Для якісного поліпшення процесу оцінювання кредитоспроможності позичальників у регіонах доцільним є залучення МОВ. Удосконалення методичного забезпечення оцінки

кредитоспроможності підприємств-позичальників з боку МОВ пов'язано із використанням показників регіонального рейтингу підприємства-позичальника, що надає можливість визначити результативність реалізації кредитуемого заходу у регіоні функціонування підприємства. Для покращення процедури оцінки кредитоспроможності позичальника, котрим є фізична особа, запропоновано використовувати економіко-статистичну модель залежності суми платежу за кредитом від величини індивідуального доходу позичальника та від середньо регіонального рівня доходу. Це забезпечує запобігання фінансових втрат банку внаслідок отримання об'єктивних результатів оцінки кредитоспроможності фізичних осіб через своєчасне формування резервів.

Список використаних джерел

1. Васюренко О.В. Менеджмент кредитних операцій у комерційних банках. – Харків: Оригінал, 2006– 72 с.
2. Гриньова В.М., Колодізев О.М. Проблеми та перспективи структурної перебудови банківської системи України., 2006. - №1. С.94 – 100.
3. Колачиков О.В., Крупко Т.В. Автоматизація процесу оцінки кредитоспроможності підприємства // Фінанси України. – 2003. № 5. – С. 54-58.
4. Операції комерційних банків / Р. Кацовська, Г. Табачук, Я. Грудзевич, М. Вознюк. – 3-те вид. – К.: Амрта; Львів: ЛЬУ НБУ, 2003. – 500 с.
5. Павлюк К.В., Кажан В.А. Діяльність іноземних Комерційних Банків в Україні: тенденції та проблеми // Фінанси України , 2006. - №6. С.143 – 149.

N.I. Astakhova

THE ROLE OF LOCAL AUTHORITIES IN IMPROVING THE PROCESS OF ASSESSING THE CREDITWORTHINESS OF CLIENTS OF COMMERCIAL BANKS

The article defines the areas of quality improvement evaluation process creditworthiness of borrowers in the regions with local authorities Justified as providing the direction of improving the methodological assessment of the creditworthiness of borrowing by the use of indicators of regional local authorities rating companies. Definitely a recommendation direction of management activities on the part of local authorities in the form of methodological participation in assessing the creditworthiness of customers of commercial banks in order to minimize financial losses to banks and prevention of confusion with borrowers. Proved that by local commercial banks is to give recommendations on the evaluation of creditworthiness entities using indicators of regional rankings - share of the regional market , which is controlled by the borrower ,

the economic activity of the borrowing companies , regional social and economic effect of the credited measure (project) .Proposed to improve procedures for the credit assessment of the borrower - an individual to use a statistical model, depending on the loan amount of the payment of the value of the individual borrower's income and on average regional income levels that would eliminate the risk of delayed repayment of loans due to overestimation of the borrower's creditworthiness.

Keywords: LA, solvency, estimation, region, middling regional level.

УДК 336.717.063(045)

Гайдаржійська О.М.Б Захарченко О.О.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті розглядаються ключові фактори впливу на розвиток банківської системи України. Крім того, визначено основні ризики, що стримують подальший розвиток вітчизняних банків. На основі систематизації релевантних факторів та ризиків розроблено пропозиції щодо подальшого розвитку сучасної банківської системи.

Ключові слова: банківська система, банк, розвиток банківської системи.

В статье рассматриваются ключевые факторы влияния на развитие банковской системы Украины. Кроме того, определены основные риски , сдерживающие дальнейшее развитие отечественных банков . На основе систематизации релевантных факторов и рисков разработаны предложения по дальнейшему развитию современной банковской системы .

Ключевые слова: банковская система, банк, развитие банковской системы.

Постановка проблеми. Банківська система України протягом останніх років не досягла стабілізації, здатної відігравати важливу роль у здійсненні структурних перетворень в економіці в цілому.

Всі чинники, які впливають на розвиток банківської системи України можна визначити та згрупувати за наступними критеріями: походження факторів: внутрішні та зовнішні; макроекономічні та мікроекономічні; вид впливу на банківську систему: фактори прямого та непрямого впливу; ступінь контрольованості з боку НБУ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемами розвитку банківської системи України займалися такі вітчизняні науковці як І.В. Панасенко [1], О.А.Брегеда [2], Л.Л. Гриценко [3], А.С.Криклій [4] та інші.

Невирішена раніше частина загальних проблем. Питання систематизації ключових ризиків розвитку та факторів, що формують